

Martin Minn
Rae Valla Valimiskomisjon
martin.minn@rae.ee

02.07.2026 nr 12-19/26-23/6

Järelevalvemenetluse lõpetamine

Vabariigi Valimiskomisjon algatas 25.05.2026 toimunud koosolekul järelevalvemenetluse Rae Valla Valimiskomisjoni suhtes seondvalt Rae Vallavolikogu liikme Eneli Niinepuuga sõlmitud käsunduslepinguga, mis oma olemuselt võis olla tööleping. Järelevalvemenetluse eesmärk oli välja selgitada, kas esinevad kohaliku omavalitsuse korralduse seaduse (KOKS) § 19 lg 2 p 1² kohaldamise alused ning kas valla valimiskomisjon on selles küsimuses täitnud oma kohustust asjaolude väljaselgitamisel.

Vabariigi Valimiskomisjon esitas järelepärimised nii Rae Valla Valimiskomisjonile kui Eneli Niinepuule 29.05.2026 ning vastuseid sooviti hiljemalt 05.06.2026. Esitatud küsimused puudutasid töö sisu, alluvussuhet, töötingimusi ja tasustamist.

Rae valla esindaja vallasekretär Martin Minn, kes on kohaliku omavalitsuse volikogu valimise seaduse § 14 lg 4 kohaselt samaaegselt ka valla valimiskomisjoni esimees, rõhutas 02.06.2026 esitatud selgitustes järgmist:

- Tegemist on tähtajalise ekspertnõustamise käsunduslepinguga (11.03–30.06.2026), mitte töölepinguga.
- Eneli Niinepuu on töö tegemise aja, koha ja viisi valikul olulisel määral iseseisev ning ei kuulu valla ametiasutuse struktuuri.
- Talle antavad juhised on sisulised nõuanded käsundi täitmiseks, mitte tööandja korraldused.
- Vallasekretäri hinnangul puudus vajadus valimiskomisjoni teavitada, kuna lepinguline suhe ei vastanud töölepingu tunnustele ning lisas, et valimiskomisjoni liikmed ei ole ka tööõiguse ega võlaõiguse eriteadmistega isikud, mistõttu andis esmase õigusliku hinnangu lepingu olemusele vallasekretär.
- Riigihanget ei korraldatud, sest lepingu maksumus jäi alla riigihanke piirmäära ning rõhutas, et hanke korraldamata jätmine ei tähenda automaatselt töölepingu olemasolu, kuna need on eraldiseisvad õiguslikud küsimused.

30.06.2026 telefonitsi esitatud järelepärimisele vastates kinnitas vallasekretär, et valla dokumendiregistri andmetel Eneli Niinepuuga sõlmitud lepingus muudatusi tehtud ei ole ning talle teadaolevalt ei ole ka kavatsust lepingu tähtaega muuta (pikendada).

Eneli Niinepuu esitas oma selgitused 29.06.2026 ja nendest nähtub ka tema seisukoht, et suhe Rae vallaga on iseseisev ekspertnõustamine, mitte alluvussuhtega tööleping:

- Ta nõustab valda planeerimisvaldkonnas ja digisüsteemide arendamisel, otsustades oma tegevused ise.
- Tal on vabadus valida töö tegemise aega ja kohta ning ta ei pea järgima valla sisekorraeskirju.
- Kuigi ta tunneb end meeskonnaliikmena psühholoogiliselt, ei kuulu ta sisuliselt meeskonda ega osale sisekoosolekutel.
- Vald on talle andnud arvuti ja e-posti aadressi, kuid ligipääs valla siseinfole on piiratud.
- Ta saab regulaarset kuutasu ja tal puudub majanduslik risk.

Vabariigi Valimiskomisjon arutas esitatud vastuseid oma 30.06.2026 koosolekul (protokoll on kättesaadav valimised.ee veebilehelt pärast selle allkirjastamist) ning pidas vajalikuks märkida järgmist:

- KOKS § 19 lg 2 p 1² sätestab, et volikogu liikme volitused peatatakse kui ta on nimetatud sama valla või linna ametiasutuse ametnikuks või kui ta töötab sama valla või linna ametiasutuses töölepingu alusel.
- Antud juhul ei veennud saadud vastused komisjoni liikmeid lõplikult, et tegu oluks käsunduslepinguga, sest vastuste kohaselt oli sõlmitud lepingul mitmeid töölepingule omaseid tunnuseid.
- Muuhulgas tuleks hinnata ka lepinguga tellitavat teenust sisuliselt ning sellest tulenevat võimalikku tekkida võivat huvide konflikti ohtu kui vallavalitsusele osutab teenust isik, kes töö tulemuse kinnitamisel või heakskiitmisel hakkab volikogu liikmena sisuliselt hindama omaenda tööd.

Komisjon otsustas, et järelevalvemenetluse edasine jätkamine olukorras, kui järelevalve algatamise tinginud leping on komisjoni seisukoha valla valimiskomisjonini jõudmise ajaks lõppenud, ei ole otstarbekas. Komisjon lõpetas selles konkreetses juhtumises järelevalvemenetluse, kuid sarnastel olukordadel ei tohi lubada korduda ning vajadusel algatatakse asjaolude uurimiseks uus menetlus.

Pean vajalikuks juhtida tähelepanu asjaolule, et vallasekretäril on KOKS § 19 lõike 4 punkti 4 kohaselt kohustus teavitada valla valimiskomisjoni kolme päeva jooksul sellest, et volikogu liige on asunud sama valla ametiasutuses töölepingu alusel tööle. KOKS § 19 lõike 2 punkti 1² rakendamisel on õigus ja kohustus hinnata, kas vallavalitsuse ja volikogu liikme vahel sõlmitud leping on tööleping või mitte, valla valimiskomisjonil (RKPSJKo 3-4-1-15-14, p 33 ja 5-19-45, p 54).

Lugupidamisega

(allkirjastatud digitaalselt)

Ingrid Kullerkann
Vabariigi Valimiskomisjoni esimees

Teadmiseks: Eneli Niinepuu

Katrin Laaniste
katrin.laaniste@valimised.ee